

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ

Τα πρότυπα σχολεία θα σπάσουν την υφιστάμενη καταθλιπτική ομοιομορφία και μετριοκρατία που επιβάλλουν οργανωμένα συμφέροντα

“ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην Αντιγόνη Σολομωνίδου-Δρουσιώτου
antigoni.drousiotu@phileleftheros.com

ΦΩΤΟ: ΣΤ. ΚΟΡΝΑΖΗΣ

Καταλύτες αλλαγής σε αρτηριοσκληρωτικό σύστημα

- Όλα αυτά ακούγονται εξωπραγματικά...
- Όσο εξωπραγματικό ήταν να είναι η Εσθονία πρότυπο ηλεκτρονικής διακυβέρνησης πριν από 30 χρόνια, το Facebook πριν από 15 χρόνια, ή τα ηλεκτρικά και αυτο-δηγούμενα αυτοκίνητα στα μέσα του προηγούμενου αιώνα. Κάτι είναι εξωπραγματικό από την οπτική γωνία του status quo. Όμως από τη σκοπιά του ανθρώπου που τολμά, που μπορεί να φαντάζεται, και να καινοτομεί, δεν είναι. Είχα την τύχη να ζήσω σε κοινωνίες όπου αυτά συμβαίνουν (Γαλλία, Καναδάς). Γιατί όχι και στη χώρα μας; Αυτή είναι η «άλλη Κύπρος» στην οποία αναφέρομαι συχνά. Ένα άλλο σχολείο, μια άλλη βιομηχανία, μια άλλη πολιτική ενέργεια, μια άλλη αρχιτεκτονική ανάπτυξη, αυτά πρέπει να κτίσουμε σιγά-σιγά. Ένα πρότυπο σχολείο πρέπει να το αισθάνονται δικό τους οι μαθητές, αλλιώς θα πάνε σε άλλες κοινότητες, στους πορτοκαλί, στους πράσινους και στις θύρες των γηπέδων. Το σίδημα του ανήκειν για το μικρά παιδί είναι σημαντικό. Αυτό πρέπει να δημιουργήσουμε.
- Συμφωνήσατε με τον Πρόεδρο για τη δημιουργία 4 πρότυπων σχολείων, αλλά εσείς φεύγετε τον Δεκέμβριο από την πρωτεύουσα.
- Στους καλούς οργανισμούς υπάρχει συνέχεια. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα μιλά με τον επόμενο πρότανη. Υπάρχουν πολλοί συνάδελφοι στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, οι οποίοι είναι και πιο ειδικοί και ιδιαίτερα θετικοί για τα πρότυπα σχολεία.
- Αυτό όμως δεν θα λύσει το σημερινό πρόβλημα της παιδείας.
- Όχι, αλλά όπως είπα τα πρότυπα σχολεία θα γίνουν καταλύτες αλλαγής σε ένα αρτηριοσκληρωτικό σύστημα. Επιπλέον, μιλήσαμε για ένα Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, το οποίο θα σχεδιάσει το σχολείο του 2030. Δεν μας λείπει η γνώση. Μας λείπει η σβάρλα πολιτική βούληση.
- Όνειρα θερινής νυχτός, λένε κάποιοι.
- Αυτά λένε οι κυνικοί, οι μεμψιμοίροι και οι βολεμένοι. Αυτοί που κοπάνε το δάχτυλο όσων δείχνουν το φεγγάρι. Ένας δημιουργικός άνθρωπος δεν λέει «ναι, αλλά» αρδιόζοντας τους λόγους που αναιρούν το «ναι». Λέει «ναι και», ζητώντας τι άλλο χρειάζεται για να γίνει το «ναι» πραγματικότητα. Υπάρχει έλλειμμα θετικού λόγου στη χώρα.

Φωνάζει με όση δύναμη έχει ότι δεν πρέπει να εγκλωβιστούμε στο μίζερο παρόν, αλλά να κοιτάμε ψηλά και μακριά. Προτείνει πρότυπα σχολεία που θα σπάσουν, όπως λέει, την υφιστάμενη καταθλιπτική ομοιομορφία και μετριοκρατία που επιβάλλουν τα οργανωμένα συμφέροντα. Μιλά για ένα Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας που θα εκπονήσει το πρόγραμμα για το σχολείο του '20-'30 και, όταν η εκτελεστική εξουσία το υιοθετήσει ως πακέτο, να αποσείσουν γι' αυτό οι πολίτες σε δημοψήφισμα. Σε όσους θεωρούν εξωπραγματικά τα λεγόμενά του, ο καθηγητής Κωνσταντίνος Χριστοφίδης, πρότανης Πανεπιστημίου Κύπρου, απαντά πως υπάρχει έλλειμμα θετικού λόγου στη χώρα. Τονίζει πως ο τόπος θα αλλάξει αν εμείς αλλάσουμε και επισημαίνει πως τίποτα σημαντικό δεν αλλάζει αν δεν συγκροτηθείς.

Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας να σχεδιάσει το σχολείο του 2030

“Σ'ένα πρόσφατο tweet σας μιλούσατε για τη συλλογική ευθύνη του καθηγητή.”

-Ναι, έγραψα ότι ο Πρόεδρος Τζον Κένεντι πήγε στη NASA όταν ήταν σε εξέλιξη το διαστημικό πρόγραμμα «Απόλλων». Μίλησε με επιστήμονες, είδε έναν εργάτη να σκουπίζει στη γωνιά και τον ρώτησε: «Τι κάνετε εδώ;» «Να, κ. Πρόεδρε, προσπαθούμε να στείλουμε άνθρωπο στη Σελήνη!». Όταν το έγγραφο σκεπτόμουν μια κυρία που είναι στην Πανεπιστημιούπολη από τις 5:00 το πρωί και σκουπίζει, γιατί, όπως λέει, πρέπει να λάμπει ο χώρος όταν θα έλθουν οι φοιτητές μας. Η συλλογική ευθύνη του καθηγητή; **“Το θυμηθήκατε με τις πρωτανικές εκλογές που θα γίνουν σε τρεις μέρες;”**
-Ναι, μαζί με το ψευδο-δilemma ανάπτυξη ή περιουσιολογία, εξωστρέφεια ή εσωστρέφεια. Από την ίδρυσή του και μετά, το Πανεπιστήμιο μεγάλωσε και, το κυριότερο, καθιερώθηκε τόσο στον εσωτερικό όσο και στον διεθνή επιστημονικό χώρο. Η συλλογική σοφία της κοινότητας ανέδειξε, επί το πλείστον, αξίες πρωτανικές Αρχές στην ιστορία του ιδρύματος. Θεωρώ ότι τα τελευταία οκτώ χρόνια, ιδιαίτερα στα χρόνια της κρίσης, το Πανεπιστήμιο προχώρησε δυναμικά, με στρατηγική. Όταν ο τόπος γονάτιζε, το 2013, εμείς ξεκινήσαμε το πιο φιλόδοξο και δυναμικό πρόγραμμα ανάπτυξης που είχε ποτέ το Πανεπιστήμιο.
“Με την κρίση στην Παιδεία να σοβεί και την κόπωση των συνδικαλιστών εκπαιδευτικών - Κυβέρνησης σε έξαρση, είχατε συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας...”
-Ναι, με είχε καλέσει ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, και είχαμε μια εποικοδομητική και μακρά

Χωρίς σύγκρουση τίποτε δεν αλλάζει

συζήτηση για την εκπαίδευση.

“Βέβαια, κάποιοι γέλασαν με την εξαγγελία για δημιουργία πρότυπων σχολείων.”

-Ναι, οι κυνικοί ουδέποτε λείπουν. Έχω μάθει να τους αγνοώ. Για τους κυνικούς και τους μεμψιμοίρους, ο αρνητισμός, η αδράνεια, και ο αχαδερφισμός αποτελούν τρόπο ζωής. Για τους δημιουργούς, όμως, κάθε πρόβλημα μετατρέπεται σε ευκαιρία και κάθε ευκαιρία ανοίγει δυνατότητες. Μην ξεχνάτε ότι πάντα οι πρωτότυπες ιδέες στην αρχή χλευάζονται, αργότερα όμως γίνονται αποδεχτές και αγκαλιάζονται από τους ανθρώπους. Σε πρόσφατο ταξίδι μου είχα την ευκαιρία να συνομιλήσω με τον πρότανη και τον αντιπρότανη ενός πανεπιστημίου της Νορβηγίας. Τα πρότυπα σχολεία στη Νορβηγία τα ονομάζουν «University schools» και ξεκινούν από το νηπιαγωγείο μέχρι το λύκειο. Αυτά τα σχολεία διοικούνται από τους δάσκαλους και τα πανεπιστήμια. Τα πανεπιστήμια αποφασίζουν ποιοι θα διδάσκουν και συντάσσουν τα προγράμματα σπουδών. Τα πρότυπα σχολεία θα σπάσουν την υφιστάμενη καταθλιπτική ομοιομορφία και, συχνά, μετριοκρατία που επιβάλλουν οργανωμένα συμφέροντα. Θα φέρουν πνεύμα ανανέωσης, πειραματισμού και καινοτομίας. Θα ανεβάσουν τον πήχη.

“Εδώ και μήνες δεν καταφέραμε να λύσουμε το πρόβλημα στην παιδεία και θα μπορούσαμε να λειτουργήσουμε πρότυπα σχολεία;”
-Διαβλέπω ένα πνεύμα μοιρολατρίας στην ερώτη-

“Για τους δημιουργούς κάθε πρόβλημα μετατρέπεται σε ευκαιρία και κάθε ευκαιρία ανοίγει δυνατότητες”

ση. Ότι έχουμε προβλήματα στο υφιστάμενο σύστημα δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε να οραματιστούμε το καινούργιο και να παλέψουμε γι' αυτό. Στον Πρόεδρο είπα κάτι που είχα γράψει και στο παρελθόν, ότι δηλαδή χρειάζεται σήμερα να γίνει ένα Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας. Αυτό το Συμβούλιο θα απαρτιζόταν από μερικούς από τους καλύτερους λυκειαρχές, γυμνασιάρχες και διευθυντές δημοτικών, πανεπιστημιακούς, ειδικούς σε θέματα παιδείας. Όλοι μαζί θα εκπονήσουν ένα πρόγραμμα για το πώς πρέπει να είναι το σχολείο. Όταν η εκτελεστική εξουσία το υιοθετήσει ως πακέτο, να αποσείσουν γι' αυτό οι πολίτες σε δημοψήφισμα.
“Θα πρέπει να περάσει από τη Βουλή;”
-Τέτοια προγράμματα δεν πρέπει να υποβάλλο-

νται στη Βουλή διότι θα αρχίσει η μικρο-κομματική διαπραγμάτευση - το κάθε κόμμα να κόβει και να ράβει, με αποτέλεσμα να έχουμε στο τέλος ένα σκιάχτρο. Εξάλλου στη Βουλή δεν υπάρχει η τεχνογνωσία για το πώς πρέπει να είναι το σχολείο το 2030. Η λαϊκή βούληση θα εκφραστεί δημοκρατικά μέσα από το δημοψήφισμα. Η Βουλή θα κληθεί να επεξεργαστεί νομοθετικά τη λαϊκή βούληση και η εκτελεστική εξουσία να την υλοποιήσει. Ο τόπος θα αλλάξει, αν εμείς αλλάξουμε.

“Από το 2015 μιλάτε για κατάρρευση της παιδείας, δημοσιεύσατε 12 σημεία για την παιδεία και τίποτα δεν έγινε.”

-Φταίει ο αγγελιοφόρος που δεν έγινε τίποτα; Ασχολήθηκε κανείς αρμόδιος με το μήνυμά;

“Γιατί να ασχοληθεί τώρα;”

-Διότι αν συνεχίσουμε με αυτές τις τακτικές και συμπεριφορές, το 2030 θα έχουμε 50% των μαθητών στα ιδιωτικά και 50% στα δημόσια σχολεία, πράγμα απαράδεκτο για σύγχρονη ευρωπαϊκή χώρα. Δείτε τι γίνεται στη βόρεια Ευρώπη. Η έμφαση είναι στη μεταρρύθμιση του δημόσιου σχολείου - πώς το δημόσιο αγαθό της παιδείας να είναι εξαιρετικά ποιοτικό και προσβάσιμο από όλους. Αν συνεχίσουμε έτσι, θα μετατρέψουμε την παιδεία σε μια καινούργια Cyprus Airways, με χιλιάδες εκπαιδευτικούς να είναι πλεονάζουσα προσωπικά. Γι' αυτό το δημόσιο σχολείο πρέπει να γίνει καλύτερο από τα ιδιωτικά, όπως ήταν παλιά.

“Τι συζητήσατε με τον Πρόεδρο πέρα από τα πρότυπα σχολεία, τα οποία δεν λύουν τα σημερινά προβλήματα;”

-Όταν μιλάς για την παιδεία δεν μιλάς για το τώρα, για τις αλλαγές, τη μεθοδολογία και τρέχοντα συνδικαλιστικά αιτήματα, αλλά για το τι θα γίνει σε 10-20 χρόνια ή περισσότερο. Θα το λέω και θα το φωνάζω με όση δύναμη έχω. Δεν πρέπει να εγκλωβιστούμε στο μίζερο παρόν, πρέπει να κοιτάμε ψηλά και μακριά. Στον Πρόεδρο ανέλυσα τις θέσεις μου. Αυτό το σύστημα πρέπει να αλλάξει.

“Με το πρότυπο σχολείο;”

-Και με το πρότυπο σχολείο, διότι δεν θα είναι ένα σχολείο που θα λειτουργεί όπως τα σημερινά 07:30 - 13:30, αλλά 08:30 - 17:00, όπου τα παιδιά δεν θα ασχολούνται μόνο με μαθήματα, αλλά και με τέχνες, αθλητισμό, με όλα αυτά που διαμορφώνουν έναν συγκροτημένο και δημιουργικό άνθρωπο, ο οποίος θα μπορεί να καινοτομήσει. Το πρότυπο σχολείο θα διδάσκει διαφορετικά, θα παιδαγωγεί διαφορετικά, θα προλαμβάνει δασκαλούς διαφορετικά, θα τους αξιολογεί διαφορετικά, θα τους εκπαιδεύει διαφορετικά, θα εμπλέκει τους γονείς διαφορετικά. Το πρότυπο σχολείο θα παντρεύει τις κοινωνικές, τις ανθρωπιστικές και τις θετικές επιστήμες. Φυσικά υπάρχει ένα ολόκληρο σύστημα που δεν θα ανεχτεί ένα ολοήμερο σχολείο γιατί θα βάλει ένα οριστικό τέλος στα φροντιστήρια.

Σημαντικός παίκτης το Πανεπιστήμιο Κύπρου

“Με τι συναισθήματα παραδίκετε την πρωτεύουσα του Πανεπιστημίου Κύπρου;”

-Με συγκίνηση και την αίσθηση ότι εκπληρώσα το χρέος μου. Ήταν μεγάλη η τιμή να ηγηθώ και να υπηρέτησα για οκτώ χρόνια το σημαντικότερο πνευματικό ίδρυμα της χώρας. Θεωρώ ότι υλοποίησα σε σημαντικό βαθμό όσα είχα οραματιστεί και υποσχεθεί. Ένα πράγμα που δεν κατάφερα είναι η αλλαγή του νόμου ειδοχρή στο Πανεπιστήμιο μαθητών από ιδιωτικά σχολεία. Ελπίζω πριν φύγω να γίνει και αυτό. Το πολιτικό σύστημα, υπό την επιρροή οργανωμένων συμφερόντων, θέλει τα παιδιά των ιδιωτικών σχολείων να φεύγουν από την Κύπρο. Καταφέραμε να προσεγγίσουμε στο Πανεπιστήμιο Κύπρου εξαιρετικούς και καταξιωμένους διεθνώς επιστήμονες, η «πόλη της γνώσης» κτίζεται, είμαστε το μόνο πανεπιστήμιο στην Κύπρο που είναι σε όλες τις διεθνείς κατατάξεις (και μάλιστα σε καλή σειρά), είναι το πανεπιστήμιο που αναγνωρίζει όλους ο επιστημονικός κόσμος διεθνώς, με το έργο και τη σοβαρότητά μας έχουμε προσελκύσει σημαντικές χρηματοδοτήσεις και τεράστιες δωρεές. Συνδέσαμε το Πανεπιστήμιο με τη Διασπορά και τους σύγχρονους επιχειρηματίες μας. Όλα αυτά είναι ένα συλλογικό επίτευγμα, συλλογικής δουλειάς.

“Κάνετε δύο θεμέλιες πρύτανις και μία ως αντιπρύτανη, γεμάτες ένταση και αντιπαράθεσης με κόμματα.”

-Ναι. Διότι είχα όραμα, στρατηγική και πάθος. Αρνήθηκα να συμβιβαστώ με την εγχώρια μίζερια, τον κυνισμό, τη μετριοκρατία και όλη την παθολογία που χαρακτηρίζει τους δημόσιους θεσμούς της χώρας μας. Πιστεύω στον ορθό λόγο, αλλά δίχως πάθος ο λόγος είναι λειψός. Αρνήθηκα να λειτουργήσω συναλλακτικά («δώσε μου να σου δώσω»). Προσπάθησα να λειτουργήσω μετασχηματιστικά («να ένας φιλόδοξος στόχος, τον οποίο για να πετύχουμε πρέπει να αλλάξουμε»). Τίποτα σημαντικό δεν αλλάζει αν δεν συγκροτηθείς. Αρκεί, φυσικά, να είσαι νοσημια, να ξέρεις πότε να το κάνεις και πώς. Ο καλός ηγέτης ξέρει να επιλέγει τις μάχες του.

“Χάσατε όμως μάχες;”
-Βέβαια, αλλά κέρδιζε τον πόλεμο! Το Πανεπιστήμιο Κύπρου είναι ένας σημαντικός παίκτης

στον δημόσιο χώρο, με τεράστιες δυνατότητες, που απολαύει υψηλό σεβασμό. Είμαι πολύ χαρούμενος που στις 22 Νοεμβρίου το Πανεπιστήμιο θα εγκατασταθεί τη νέα, εμβληματική του βιβλιοθήκη.

“Με παρόντα τον Πρόεδρο της Γαλλίας Εμανουέλ Μακρόν;”

-Αυτά θα τα πούμε όταν θα είμαστε ενοχόφωροι. Η εντυπωσιακή Βιβλιοθήκη -σημείο αναφοράς στην Κύπρο και την ανατολική Μεσόγειο- συμβολίζει έναν οργανισμό με φιλόδοξη, περηφάνια και υψηλές απαιτήσεις από τον εαυτό του. Αν το Πανεπιστήμιο Κύπρου σήμερα είναι ένα ζωντανό εργοστάσιο κι αν προχωρά φιλόδοξα και ελπιδοφόρα στην ανάπτυξη του είναι γιατί ακριβώς έκανε τις σωστές κινήσεις, στον σωστό χρόνο, με τον σωστό τρόπο. Τίποτα δεν μας χαρίστηκε. Αν ήμασταν απλώς συντηρητικοί γραφειοκράτες, η Πολιτεχνική Σχολή θα παρέμενε διάσπαρτη σε διάφορες μονάδες αντί να μετακομίζει σε 16 μήνες στα νέα της επιβλητικά κτήρια. Αν δεν βλέπαμε μπροστά, δεν θα μπορούσαμε σύντομα να αρχίσουμε το κτήριο των Βιολογικών Επιστημών, ούτε αυτό της Ιατρικής Σχολής. Αν δεν πείθαμε την πολιτεία δεν θα μπορούσαμε σήμερα να ετοιμάζουμε τον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για τις τρεις μας θεωρητικές σχολές. Σε λίγους μήνες θα έχουμε τη δυνατότητα να εξοικονομούμε σχεδόν 4 εκατομμύρια ευρώ τον χρόνο χάρη στο φωτοβολταϊκό πάρκο «Απόλλων», το οποίο χρηματοδοτεί το κράτος μέσω του δανείου που το ίδιο επισήμανε. Η επισήμανσή μου στις νέες πρωτανικές Αρχές είναι: «Όσο είμαστε σοβαροί, εξωστρεφείς και νοικοκύρηδες, λεφτά υπάρχουν. Στην χώρα της πανεπιστημιούπολης, στην Αγλαντζιά, υπηρέτησα τη θητεία μου ως στρατιώτης. Είναι συγκινητικό για μένα να πάρουμε ένα χαράφι ενός τετραγωνικού χιλιομέτρου και να το μετατρέψουμε σε ένα από τα καλύτερα campus της Ευρώπης. Ο καθένας μας έχει το μερτικό του σ' αυτή την προσπάθεια, η συλλογική προσπάθεια που λέγαμε πριν. Εγώ απλώς κρατούσα την μπαγκέτα. Η ορχήστρα έπαιζε με επιδεξιότητα και όρεξη. Νιώθω μεγάλη ευγνωμοσύνη στην πολιτεία διαχρονικά για την οικονομική αρωγή της και, φυσικά, στους δωρητές που μας εμπιστεύτηκαν.

“Λέγατε ότι κτίζατε το Πανεπιστήμιο της μετά τη λύση εποχής.”

‘Ηλθα απλός και φεύγω πιο απλός

“Με τι κριτήρια θα επιλέξετε τον πρότανη που θα ψηφίσετε;”

-Να είναι κάποιος που θα έχει το δυναμισμό και την όρεξη να συνεχίσει αυτό που έγινε όλα αυτά τα χρόνια, να είναι εξωστρεφής και ανοιχτόμυαλος, να πάρει μπροστά όσα έχουμε σχεδιάσει ή ξεκινήσει, να ξέρει να ακούει και συγχρόνως να είναι αποφασιστικός, να έχει δώσει δείγματα συγκροτημένης σκέψης και ανιδιοτελούς χαρακτήρα, να μην έχει κομματικές εξαρτήσεις, να παθιάζει με το πανεπιστήμιο, να κατανοεί τις εξελίξεις στον διεθνή ακαδημαϊκό χώρο και, βεβαίως, να είναι εξαιρετικός επιστήμονας. Θέλω να υπονομιώσω αυτό το τελευταίο. Αν και από τη στιγμή

που εκλέγεται κάποιος πρότανης παύει ουσιαστικά να είναι ερευνητής, ωστόσο, αν έχει διακριθεί διεθνώς στην επιστήμη του, ο πρότανης θα έχει εγκλωβωθεί τα κριτήρια της ακαδημαϊκής αριστείας. Και αυτά θα είναι η ευχέρεια του στα σκακιού, η ευχέρεια να είναι ορατός, να έχει δώσει δείγματα συγκροτημένης σκέψης και ανιδιοτελούς χαρακτήρα, να μην έχει κομματικές εξαρτήσεις, να παθιάζει με το πανεπιστήμιο, να κατανοεί τις εξελίξεις στον διεθνή ακαδημαϊκό χώρο και, βεβαίως, να είναι εξαιρετικός επιστήμονας. Θέλω να υπονομιώσω αυτό το τελευταίο. Αν και από τη στιγμή

“Με τι συναισθήματα φεύγετε;”

-Είμαι πολύ χαρούμενος. Βλέπω πόσα έγιναν και δεν το πιστεύω. Νιώθω προνομίους που μου δόθηκε η ευκαιρία και η τιμή να υπηρέτησα αυτό τον οργανισμό. ‘Ηλθα απλός και φεύγω ακόμη πιο απλός. Αφιέρωσα τον εαυτό μου στη διοίκηση του Πανεπιστημίου με όρεξη και πάθος. Έμαθα πολλά. Λυπάμαι μόνο που δεν είχα περισσότερο χρόνο να δω τα δικά μου παιδιά που εν τω μεταξύ μεγάλωσαν. Αυτά τα αξιώματα απαιτούν, σε κάποιο βαθμό, υπαπαράδοση. Η οικογενειακή και προσωπική ζωή έρχονται σε δεύτερη μοίρα.

“Θα χαρούν κάποιοι που φεύγετε;”

-Βεβαίως, θα χαρούν αυτοί που ήταν στη βάρκα αλλά δεν είχαν όρεξη να τραβήξουν κουπί ή το τραβούσαν προς την αντίθετη κατεύθυνση. Κάποιες φορές γινόντουσαν πιεστικοί γι' αυτό και δυσάρεστοι σε μερικούς, διότι έπρεπε να πάμε πιο μπροστά, πιο μακριά, πιο γρήγορα. Ήμουν απαιτητικός με τους άλλους διότι ήμουν, πρώτα, απαιτητικός με τον εαυτό μου.

“Τι θα πείτε στον νέο πρότανη;”
-Να βλέπει μπροστά, να «μη βολεύεται με λιγότερο ουρανό», να μη συμβι-

βάζεται με τη μετριότητα, να μην εγκλωβίζεται στην κυριακή παθολογία, να ξέρει ότι εκ officio δίνει το παράδειγμα με τη συμπεριφορά και τις αποφάσεις του, να παίρνει ρίσκα. Σε έναν κόσμο που αλλάζει πολύ γρήγορα, η μόνη στρατηγική που εγγυάται την αποτυχία είναι να μην παίρνεις ρίσκα (λόγια του Μαρκ Ζούκερμπεργκ).

“Τι θα κάνετε την επόμενη μέρα;”

-Έχω δύο χρόνια συμβουλευτική άδεια. Είναι τόσα πολλά αυτά που θέλω να κάνω που δεν ξέρω αν θα προλάβω.

“Θα τα περάσετε ως ευρωβουλευτής;”
-Όχι, δεν θα είμαι υποψήφιος στις Ευρωεκλογές, ούτε υπουργός θα γίνω, όπως ακούγεται.

“Η πολιτική σας ενδιαφέρει, σκεφτήκατε την προεδρία της Δημοκρατίας;”

-Η πολιτική -η ενσώχληση με τα κοινά- με ενδιαφέρει από τότε που γεννήθηκα. Τα επόμενα δυο χρόνια θα περάσω αρκετό καιρό σε κάποια πανεπιστήμια του εξωτερικού. Θέλω επίσης να ικανοποιήσω δύο «άματα». Να πάω να διδάξω επιστήμη-τεχνολογία στα γυμνάσια της Αλεξάνδρειας και στη Μεγάλη του Γένους Σχολή στην Κωνσταντινούπολη. Δύο βδομάδες στο καθένα. Μετά θα περάσω τρεις βδομάδες με μια αποστολή στην Ανταρκτική. Ετοιμάζω ένα μεγάλο ευρωπαϊκό ερευνητικό πρόγραμμα στο Πανεπιστήμιο Κύπρου για να δημιουργήσω ένα κέντρο γεωπολιτικής, αλλά όχι με καθαρά πολιτικούς όρους. Θα ασχοληθεί με το πώς οι εξελίξεις στην τεχνολογία και την επιστήμη επηρεάζουν τη γεωπολιτική, αυτό που λέμε «Διπλωματία της Επιστήμης». Είμαστε μια μικρή χώρα, αλλά με σοβαρότητα και ποιότητα μπορούμε να έχουμε καθοριστικό λόγο!

